

Մանգրումի Էֆեմար

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԻՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

Եփեսոսի Մէն

1867 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 23 ՃԻՄԱ ԻՐԹԷՍԻ

ՆԻՄԵՐՈ 353

Մանգրումի Էֆեմարի համարումը 300 էր, որից 200-ը՝ օրացույցի, 100-ը՝ տարբերակների համարումը, 200-ը՝ օրացույցի, 100-ը՝ տարբերակների համարումը, 200-ը՝ օրացույցի, 100-ը՝ տարբերակների համարումը:

Մանգրումի Էֆեմարի համարումը 300 էր, որից 200-ը՝ օրացույցի, 100-ը՝ տարբերակների համարումը, 200-ը՝ օրացույցի, 100-ը՝ տարբերակների համարումը:

Մանգրումի Էֆեմարի համարումը 300 էր, որից 200-ը՝ օրացույցի, 100-ը՝ տարբերակների համարումը, 200-ը՝ օրացույցի, 100-ը՝ տարբերակների համարումը:

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱՁԱՍԸ

ԵՍԶԱՍԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅՈՅԷ

Դեկտեմբեր 22 ճիւղա.

Այլուր 55-58

Գաբանուր 55-58

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԹԵԼԵԳՐԱՖԻՅԷ

(Առանձին Հաւաստիքներ)

Փարիս 2 յունվար արշաւան սաւաթ 51/2 յունուր .

Իմպերատոր Նաբոլեոն հաղթել էր Քաթա Ել չիսին վերադարձնելու պատճառով . յիւր քեանքից տեղեկներ իւր տալիմա իսկ պիւր իւնսիւնէթտէ պուլունմազ արգուսինտէ օլտուղումու թէքրարէն թաստիգ իթմէքէ իթթիխար իտերիմ ք տէ միշ տիր .

Սէն ըրմաղունը երկու թէքմիլ պուլ պաղլամը սըր .

Սլորանս 3 յունուար .

Վիւքէյա թէքքիւր կիւճիւքէրի հալա տէվամ իթմէքտէ տիր .

Նիւ-Եօրգ . Ճօրճիա էեալէթի միլէթ մէճիսի, Սմէրիգա ճիւմհուրիսթի իրաւէթիսէ Մ . Գազըն գանտիտալընը թաւ սահուպ իթմէքիսէ գարար վէրմիշ տիր . Եանի պու զաթըն ընիս օլմասընա ղայ լէթ իտէճէք տիր .

Ա. Չ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

Գահիրէ վէ իսկէնտէրիսէտէ Թա. կորեանլարըն պազը աթվար ու հարաքեաթը իւզէրինէ դեկտեմբեր 16 թաւրիսի « Ժամանակ » տա օգուլնան պահալարըն պէր վէճի աթի խիւլասալարընը պէեան իտէրիգ .

« Թա. կորեան պիրատէրլէրին Ձէյթուն մէքթէպին 5-6 լիւրա գատար այլըզ պաղլանըզ վէ 300 գատար տախի հեգա .

րան վէ քերական իհտա իյլէմէլէրի միւնասէպէթի իլէ Սըշալոյս դազէթասընտա պիր թազըմ մէտհ ու սէնալէր օգուլն . մասը թէաճ ճիւպ օլունուր , չիւնքի Սը . սըրտա Թակորեան պիրատէրլէրին սայէ . սինտէ « չիւրիւմէք » թէհլիքէսինտէ պուլունան ճէսիմ մէպալիլ իլէ բուպար օլունուրգտա , անլէրին պէօյլէ պիր ու . Ֆազ Ֆէտաքեաթըզ վէ համիսթի ըէք ճիւզի վէ հիչ նէվիստէն օլունալ , ասալ օլթէհլիքէտէ պուլունան մէպալազ գար . չըլըզ մուվազէնէ օլմուշ օլտաւալ . Ֆա . գաթ Թակորեան Թագուր աղա Երուսա . ղէմ վանքընըն վէ սայիր էմալըն սայէ . սինտէ քէնտի էլի ալթընտա վէ պուլ . նունուլն տիպինտէ պուլունան իսկէնտէ . իրիսէ մէքթէպինէ հիչ պիր Ֆէտաքեաթըզ վէ ղայլէթ իպրազ իթմէտիղի հալտէ , նէ Նիսթէթ մէպին Ձէյթուն մէք . թէպինէ իեանէ իթմէքէ բազը օլունուր . նէ աճայիլ չէյ ըր իսկէնտէրիսէտէ պուլունան Հայ չօճուգլարը էճնէպի մէք . թէպլէրինտէ թահօրի ուլունմ ու Ֆի . նուն իթմէքտէ վէ օրանըն մէքթէպի սէ . Ֆիլ պիր հալտէ տէպէլէնմէքտէ իքէն , մումայիլէյ թագուր աղա իսկէնտէրի . ետէն Ձէյթունա գատար էլ ուզատըզ , վէ պուլ Ֆուրթունուրը պիր վազըթտա պէլքիտէ կէմիսինի գուրթարմազ վէ միլէթին հիւսնի թէվէճ ճիւզ վէ մու . հապպէթլինի ճէլպ իթմէք իւմիտի իլէ , « Գուլմ իւսթիւնտէ եարըմը » պիր Ֆա . ղիլէթ իլէր . . .

Իսկէնտէրիսէ մէքթէպի Թակորեան . լարըն իտարէսի թահթընտա պուլուն . տուղու հալտէ չիմտիսէ գատար հիչ պիր վազըթ միւլֆիա պիր թարիգտէ պուլ . լունմատըզտան պազըզա , էսէֆէ շաեան պիր հալտէ պուլունմազտա տըր . (չիւմ . տիսէ գատար իսկէնտէրիսէտէքի վանքըն

իրատարըն ալընտըզտան մատա 1000 լիւրա գատար տախի խասսէթէն քիլիսէ . նիլ իրատը վար իքէն վէ 6 այտա եախտա սէնէտէ 1-2-3 լիւրա մէքթէպ իլին օրա Հայլարընտան իեանէ տախի թօրլարլար տէնիր . մէրգուլման ղաթլար հազընտա ըրվաեթ օլունտուղունանէգարէն , իս . կէնտէրիսէ մէքթէպինտէ Ֆազըր չօճու . ղուն պիրիսինի էլպիսէսի էսկի վէ պի . լազ ըրլիլէճէ օլտուղունտան , Թագուր աղա , պունա պիր գաթ էլպիսէ եարըզ թէսէլ լի իտէճէք եէրտէ , պունու կէօր . տիւքտէ պիր թէմիլ տաեազ աթտըզտան սօնրա մէքթէպտէն տիշարը գօլար վէ պիր տախի կէլմէմէսինի թէնպիհ իտէր , ըր պու խուսուս սահիհ օլտուղու հալ . տէ մէրգուլմուն « Ֆուգարաթըրվէրլիք » սըֆաթը թաշըմասընա աղ չէրէֆ կէ . թիրմէզ » (Ֆուգարալարա փարա վէրի . իրիլ տէտիլէրիաճէպա գանդի Ֆուգարա . լար վէ գաշ ղրուշտան իպարէթ տիր քի . վանքըն էմալընըն իրատարընը վէրէմէզ օլունուրլար , փարաեա միւհթաճ պիր Ֆուգարա վար էմալ պիլմէ յիլ ըրմ տիր .) « Պուլ պամիրսիգ հարաքեաթը չօճուղուն Ֆամիլեաթ տուլուպ ղայթիլէ մահգուն վէ միւքէտտէր օլունը վէ էվաաընը բրօթէս . թանդ մէքթէպինէ կէօնտէրիք ըր մէմ . նունիսթէթլէ գապուլ օլունուր » .

« Թակորեան Թագուր աղանըն սայըր պուլ կիպի Ֆազիլէթլէրինի պէեան իթ . մէքտէն պուլ տէֆալըզ սարֆը նազար օլունարազ , պիր իքի մուհիմմ մատ . տէլէր իւզէրինէ կեդրոնական վարչու . թիւնուն նազարը տիգգաթը տալլէթ օ . լունուր .

1 . « Թագուր աղա , նէ » սէլահիսթէթլէ Բաթիլէ Էլէլէ իսմինտէ մէօհիւր գազտըր . մաղա ճիւրաթ իտուպ , մահէլի հիւ . ըրմէթի նէպալինտէ գուլանըտօր . Ծու

տախի պիլինմէլի տիր քի պու մեօհլը բալընը թագրիլը իշին գուլանըմա երպ, իլլա եօքսիւզ վէ աուլ հուպու գու իլին տախի իսթիմալ օլունմագտա տըր, չիւնքի Մըսըր հիւքիւմէթի միլի եւմիզ, պէյթիւլմալ իմթիեազընա մա լիք տիր փէ պու սէպէպտէն նաշի տիր քի պիր չօգ սուլի հարաքեաթ վէ հագգա ռըզլըզլար գուհուրա կէլիւր, չօգ վասի եւթիւլըր դայպ օլուր, չօգ եօքսիւզլէր վէ տուլար քան եաշ տէօքէրլէր . . . վէ շիմտի, քի առաջնորդ եօգ տուր, միլիէթ բէրվէր թագուր աղա հիւ պիր կիւճ լիւք վէ էնկէլի օլմագսըզըն Բեւէթ Էթէլէ մագաճընտա հէր պիր շէյի թէսվիւթ ի տէր . . . (Էկէրչի իշիթտիկիմիզ սահիհ իսէ Երուսաղէմ վագրթիւրընտան պազը լարը տախի պու միւ հիւր իլէ սաթըլմըշ եախօտ ախէրէ ֆէրաղ իտիմիշ տիր) :

2. « Մըսըրտա հէր գանդի վարդա պետ առաջնորդ օլսա, էկէր Թակոբեան լարըն էլինտէ ալեաթ օլուր իսէ, հէր պիր առաջնորդտան զիեատէ կէրէք մատա փի վէ սկէրէք մանէվի սուրէթտէ իյի պիր հալտէ պուլունուր, լաքին օլմագ իսէ չափուք եօլա գօնուլուր (նաօրսը քի եպիփոկոպոսուն պիրիսի տախի պիր վա գըթ պունլարըն էլինտէ ալեաթ օլաու վէ պէլ քիտէ շիմտի բէշիման օլմուշ տուր . . .) (1) վարչութիւն չալըմալը տըր քի կիտէն առաջնորդ Թակոբեանլարըն թէ էսիրիտէն արի օլսուն լաքին զանն իտէ լիզ քի պու զահմէթ վարչութիւնա գալմաեաճագ, չիւնքի մէսմուլմիզէ նէ զարէն Թակոբեանլար կէրէք Երուսաղէմ վէ կէրէք իսթանպուլ բաթրիքլէրինտէն վէ պախուսուա կեզըրոնական վարչութիւն հիւքմիստէն պուլթուլմագ իշին քի պու զատար սէնէտէն պէրու եէտ լէրինտէ պուլունան էմլաքըն իրատարը հիւսպըր Թակոբեանլարտան իսթէմէյէ սէլահիեթի վար տըր — պիր պաշգա թէտպիր տիւշիւնիւլիւշ տիր, չէօլլէ քի մէմալիքի Մըսըրիտէ պուլունան 200 էվի գատար Հայլար իշին Մըսըր հիւ քիւմէթի հիւմէթի իլէ պըրճա պիր բաթ լիք նասպ իթտիլմէք սէվտասընտա ի միշէր, քի օնտան սօնրա արթըգ նէ հիօաու վէ նէ էմլաք իսթէմէեք քիմսէ նին հագգը օլմասըն :

Պուլունա Թակոբեանլար քէնտիլէրի նի գուլթարըլար էմէլինտէ իմիշէր վէ Բաթրիք օլմագ տախի հագըր իմիշ լա քին հիւ տիւշիւնիւլիւշ քի, Գաթօլիք եախօտ Բրօթէսթան վէ եախօտ պիր օայլըր մէզհէպէ միւրաճաթ իթմէք իլէ եալընըզ միլիէթին վիւճուտիւնտէն պըրը լապիլիլէր, լաքին էմլաքը միլիէթ վէ քի լիօթ թէքըրար միլիէթէ գալըր . . . »

(1) Տագաթ Ժամանակըն տէտիլի կիպի մէք զուլ եպիփոկոպոս արիութիւն կէօթէրմէտի :

(վարչութիւն բէք գօլայ թէտպիր լէր իլէ պու Թակոբեանլարըն թէէսիրիլի գըրապիլիլ իսէտէ, հէր նաօր իսէ կէօ թիւնիւլիւ վագրթէսիլ տալունմագտա օլտուղունտան, Թակոբեանլար պու ալ ըրճա բաթրիք նասպընա տախի հէման պէլքի մուվեթիպագ օլուրլար, օլ վա քըթ իշին եօլ իսէ գայըր չալըշ քի տիւ շին իլէ տիւլիւմ չէօգէսին, գերա իշին գօլայ վագրթիւնտէ վագրթէսիլիք օլուր իսէ, Գօլաշտըգտան սօնրա պին վագր ֆէսիլիք տէվաճ իթտիլքտէ հիւ պիր իճ լա կէօրիւլէմէյէճէկի չիւլհէսիլ տիր) :

3. « Գահիրէտէքի Տ. Կարապէտնամ քա հանա տախի պու Թակոբեանլարըն էլին տէ թէքմիլ պիր հագգսըզլըգ ալաթը օլ մուշ օլտուգտան պաշգա պիլզգաթ սուլի հարէքթիլէրտէ պուլունմագտա իմիշ . . . » (Լաքին, Թակոբեանլարա ալեաթ օլ մագ իսէ չօգտան օնուլտա Մըսըրտա ի շի գալմագ իտի, տիմէք պաշլըճա Թակոբեանլարըն թէէսիրի գըրըլմասը էլզէմ տիր) :

Միւթէվէֆա Գալունստեան կըտակը իւզէրինէ մէզքիւր զագէթանըն վէրտիլի մալիւմթըն իսիւսասընը տախի բա քար իրթէսի կիւնքի նիւսիւմիզէ տէրճ իտէրիլ :

— վան առաջնորդու գեր, իգնա տիոս եպիսկոպոս խառն ժողով թարա ֆընտան Գահիրէեք քնիլէ կէօնտէրիլ մէքտէ իմիշ, աճայիլ թէտպիր, Մես լուլք եպիսկոպոս պազը մէտհէ շաեան իսլահաթ իճրա իթտի իսէտէ, կտակ մասու տէսինէ պիր շէյ եարամեաճագընտան պըրագաը կէլաի, Ներսէս եպիսկոպոս կիթտի նէ իշ կէօրտիւ, Մանուէլ վարդա պետ քէզալիք պիր իշ կէօրմէտի պունլա ըրն քեաթֆէսիտէ պիր թէէսիլ իլէ պը լազըլ սալուշմալա մէճպուր օլտուլար, Մկրտիչ եպիսկոպոսուն հալի իսէ էլհամ տիւլիւս մալիւմ տիր, Արթըք երինէ կրօնաւոր քնիլէ կէօնտէրմէք, պիլէմէյիզ նէ թէտպիր տիր, Թէճրիւ պէ օլունան պիր իշի եէնիտէն թէճրիւպէ իթմէք պիլզիմ զիհիմիլզէ մուշայիլ կէօրիւնիւր :

— Պիր խայրխա հագթ թարաֆընտան Փրիիլ պիլարէկեանը իշին 120 չիֆթ չօրապ իհտա վէ իրսալ գըլընմըշ իտու կին մա թէշէք քիւր պէեան օլունուր :

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Հասարակութեան կողմանէ քանի քանի բողոքներ եղած են Հիւանդանոցի մատակարարութեան մասին. սոյն բողոքներուն մէկը՝ յանուն ազգին ժողովուած ստակը չգմըրուած զանձանակներու մէջէն անմիջապէս մատակարարութեան յանձնուիլն է այս մասին վարչութիւնը մատակարարութեան հետ խօսելով որոշած է որ ասկէ ետքը զանձանակները զմուտած տրուին զանձանակ պարտաւորողներու ձեռք եւ սոյն զանձանակ

ներու մէջ գիղուած ստակը վարչութեան կողմանէ ցուցուած երկու քնիլչներու ներկայութեանը համրուի եւ մատակարարութիւնը անդորրագիր տալով ընդունի իր սընտուկին մէջ :

Միւս բողոքներու գալով փանոսեան կարպետ էֆէնտիին բացակայութեանը պատճառաւ իր փոխանորդը աղաչեց(1) որ փանոսեան էֆէնտիին գալուն սպասուի. ուստի վարչութիւնը ընդունեց այս առաջարկութիւնը, մանաւանդ որ ան ալ քանի օրէն հոս պիտի գտնուի :

22 դեկտ. 1867.
Պատրիարքարան Հայոց
Կ. Պօլիս .

ՉԱՆԱԳ ԳԱԼԵՍԻ

Կէչէն սէնէ Չանագ-գալէտէքի Տ. Պօղոս քահանան Ս. Պատրիարք հայր կոնդակը իլէ շէյրի մէզքիւր հարիզէտէկեանը իշին իզմիրտէն օն պին վէ Մըսըրտան եէտի պին զուրուշ իեանէ թօրլամը օլտուղունտա վէ իքի ալ գատար մուգատտէմի տախի ատամ պաշընա 150 ար զուրուշ վէրէրէք ճէման 6 պին զուրուշ գատար մէզքիւր հարիզէտէկեանէ վէրիւտիկին պիլտիմիշ վէ պագը գալան մէպալըն նէրէտէ գալմըշ իտուկիլի սիւալ իթմիշ իտիք . (1) իլթէ պու տէֆա մէզքիւր հարիզէտէկեանը թարաֆընտան իզմիր միլլէթ մէճիլսինէ չու աթիտէքի խայիլ իմալը թէշէքթիւնալէ իրսալ գըլընտըղընտան, տէրհալ մէճիլսի մէզքիւր մէրգում սէֆիլլէրէ մէրհամէթէն հուգուգալարընը վիզայէ վէ հիւայէ իթմէք իշին իզմիր փոխ — առաջնորդու արծ. Կարապետ վարդապետ իմզաը իլէ պիր յայտարարութիւն թէքիմ իտէրէք պիր նիւսիւմի Սրալոյսա կէօնտէրիլմիշ, քի դեկտ. 9 թարիլիլէ մէզքիւր զագէթատա օգունմուշ տուր վէ պիր նիւսիւմիտէ նէշր օլունմագ իշին պիլզէ կէօնտէրիլմիշ օլտուղունտան, զիյրտէ կէօրիւլէճէք տիր :

Էկէր պու ալտըրմըզ մալիւմթ սահիհ իսէ, իլետա ալիմ, թիւլլէրիմիզ իւրբէրմէքտէ վէ ճիկէրիմիզ բարէլմէքտէ վէ պէօլլէ պիր վահշիճէ հարէքթէ իրթիքեապ իտէն մալուգա նէ իսմ վէրէճէկիմիզ պիլէմէյիզ, Պիր թագըմ հագիր, ֆագիր վէ երւրէյի եանմըշ քիմէսնէլէր իսմի իլէ ալէսէն ազչէ թօրլամագ վէ զագէթա վասըթատըլա

(1) Պու « աղաչեց » լուզէթի զանն իտէրիլ « առաջարկեց » օլմագ տըր, հաթթա պիրաղ աչաղտա խառն ժողով պու « առաջարկութիւնու » գապուլ իթտի տէնմիշ օլտուղունտան, տիմէք առաջարկութիւն գապուլ օլունմուշ վէ տէյիլ իհնա :

(2) Մէրգում Չանագ-գալէ քահանաը իզմիրտէն թօլլամըշ օլտուղու 10 պին եէրինէ 4 պին վէ Մըսըրտան թօրլատըղը 7 պին եէրինէ իքի պին զուրուշ ճէման 6000 զուրուշ կէօթէրմէքտէ վէ պագը գալանը եութմագտա իմիշ, իյի ինսաֆօրզըլըզ վէ իյի մէրհամէթսիլիլք, պէօլլէ պիր զաթ հալեա ֆրիստոս պատարագ իթմէքտէ հէ, չօգ թէաճիւպէ շաեան շէյ տիր :

իլան օլունտուգտան սօնրա տախի անճաղ պիր ճիւղինի կէօթէրմէք, հէման տիյէպիլիրիդ քի, տաղտաքի հայտուտարտա վէ պարպար էհալիլէրտէ պիլէ չօգ աղ կէօրիւնմիւն չէյ տիր: Պէօյլէ պիր մէնֆուր վէ ինսանիյէթին խարիճինտէ օլան հարէքէթէ ճիւրաթ իտէն մախլուգտա ինսաֆ, մէրհամէթ վէ ինսան գալպի պուլունմամալը տըր: Չիւնքի պիրաղ գամիր վէ ինսան տուղուսու թաշընան ա- տամ, մուհալ գապիլինտէն տիր քի, պու թարզ վահշիլիյէ ճիւրաթ իթսին:

Պիր թագրմ էվլէրի, մալլէրի վէ գալպլէրի եանմը սէֆիլ ատամար ֆրիստոս պատարա- գիլ իտէն պիր սուրք քահանայ եիւզիւնտէն մաղոււմ, մահրում վէ հագգլէրինն քայի- մալ օլմագտա օլտուղուն կէօրէրէք ֆրիդան, ֆէրեստ իթմէքտէ վէ սըզլամագտա օլ- տուղարը հալտէ, պիլզիմ ֆրիստոս չակիր- տի օլան պէր պապա իտէ նարկիլէսին եա- քարագ, քեարկիր էվլինտէ քէյֆ չաթմագ- տա վէ ասլա սէս չըգարմամագտա տըր:

Ինսաֆսըղ, գամիրսիզ ատամար չօգ կէօ- րիւն կէլմէքտէ իտէն, ալէնէն թօրլամը օլան ֆուգարա ագճէսինէ պու տէրէճէ իր- թիքեալ իտէն գաթլար պու սէնէլէրտէ ե- կեղեցական կիւրուհիտէ կէօրիւմէքտէ օլ- տուղու էսէֆիլ աղիմիմիզի մուհիւլ օլմու- տուր: Մէսէլա, Մանգուլմիլիյէ 542 ինճի նիւսէսինտէ նիճէ քի գիք իթմիւն իտիք, Նէվ չէհիրի քէլիսէսինն եաթըլմաթ հագ- գընտա իեանէ թօրլամագ իլին կէօնտէրիւ- միւն օլան քահանայ աղչէի թօրլատըգտան սօն- րա նէրէտէ տիր: . . . վէ հագգէգա Մանգու- մէմիլիյէ 543 ինճի նիւսէսինտէ պա թէլէկ- րաֆ թարաֆըրդա պիլտիրիմիւն օլան իպրա- յիլ քահանաւը տէր կարապետ, քիլիսէ իլին իեանէլէրի թօրլատըգտան սօնրա գաճիլի թարաֆա սափուշու վէրմիւն տիր:

Տիմէք տիր քի գամիրսիզ, ինսաֆսըղ վէ մէրհամէթսիզ ատամ արամագ իճապ իտէր ի- սէ, քիլիսէ խառնէլէրինտէ պուլունմագտա տըր: Եաղըգ, Եաղըգ, պիլիլէրճէ Եաղըգ, Սէնպա նէլէյէտէք էհալիմիզ պէօյլէ պար- պար վէ գամիրսիզ քիմէսնէլէրէ ալտանարագ ափուճլարընը տօլտուրաճագտըր, ֆրիստոսուն չակիրտի սայըլան քիմէսնէլէրին ճիւրաթ իթ- տիլէրի պու թարզ հիլէքեարըգլարը կէօ- րէրէք, տահա քէնտիլէրինէ նասիհաթ օլ- մայաճագ մը, աղըլարը պաշլարընա կէլ- մէյէճէք մի:

Ույանըն, ույանըն Հայլար, միլլէթին սէ- ֆիլլէրինի կէօղէտին, վէ պու թարզ խապիս քիմէսնէլէրտէն սաղընըն:

Մէրհամէթիւ Էֆէնտիլէր:

9 Նոյեմ. 1867 Չանագ գալէ:

Չանագ-գալէ եանկընընն եիւզիւնտէն 45 խանէլէրի եանանլարըն, 72 բարչա գատար տիւքքեանլարը եանանլարըն իմզալարըյա պուրա քահանաւը օլան Տ. Պօղոս հայրըյ- լա, օրըաղան Պատրիարք հայրա արդ ու մահէր սունուլուպ, ողորմութիւն թա- լէպ օլունմուշ տուր, վէ Պատրիարք հայր թարաֆընտանտա մէրգում տէրտէրէ իշիթալիմիզէ նէգարէն, պիր չէրիտի տէֆ- րէր վէրիլիպ մէրգում իզմիրէ վէ խակէն:

տէրէյէ կիտիպ իզմիրտէն 4000 վէ խակէն- տէրէտէն 2000 ղուրուշ ճէման 6000 պին ղուրուշ օլուպ, տահա շիմտի եանի հոկա: 22 թարիխնտէ 45 խանէյէ եիւզ օթուգար ղուրուշ թէվճի օլունմուշ տուր: վէ մէրգում տէրտէր տախի իլինտէ օլարագ քիմիսինէ փա- րա, քիմիսինէ քէրէսթէ վէ քիմիսինտէ ժա- մա պօրճու վար տէյէրէք աղ գօնուլմագտա տըր: Միաժան վէ Մանգուլմէտէ տէրճ օլունան մէվճուտ կիպի օլմաեղպ, Եալընըգ 6000 ղուրուշ օլուպ, պալեատէքի վէճէ իւզրէ իքի էեալէթտէն պաշգա պիր չէյ պիլմէյիդ . . . Ս. . . Նէ՝ չարէ . . . աճէպա՝ մըգ- րագ չուվալա սըզապիլի՝ մի . . . իմտի թէ- ճամըղ չու տուր քի մէրհամէթիւ իեանէ իյ- լէտիլիլիյիզ սիլզին տիր, էկէր պիր չէյ վար ըսա, արալը, թէվրէնիլ տախի սիլզիլէ եալընըգ րաճի տիր: Չիրա էսկի պարպար- լըզլարտան աղըմըղ ըէք չօգ եանտըղըն- տան եօղուրտու իւֆիլէյիպտէ իլինտուղ: Սատագաթընըգ հագգ թէվճի իւզրէ Միա- ծան վէ Մանգուլմէտէքի մէպաղ օլան մէվ- ճուտ սահիհ իտէ, հարամիլիք քիմտէ՝ տիր, ֆարգ իտիլիւպ հէր չէյ կիւն կիպի մէյտա- նէ չըգըպ մէպաղ մահալինէ պիլզիլէ հիւր- մէթէն, տիկէրինն իտէ ըէգալէթէ նայիլ օլ- մասը չանընըգտան տըր քի ֆուգարա սատա- գաթընըգա նայիլ օլունն, պիլզիլէ էօրթմէք ճայիլ տիր, չիւնքի ղարիպիլ, սիլզիլէ թէֆ- թիլ իթմէք րաճի տիր: Եա՝ իզմիր վէ իս- կէնտէրէ:

20 Գառաբ Էֆէնտ:

ՊԱՏՃԷՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ

Մեծարդոյ հրատարակիչ Արշալոյս լրագ- րոյ:

Հետեւեալ նամակը բարեհաճիք ձեր պատուական լրագրոյ մէկ անկիւնը ամփո- փել ի տեղեկութիւն Հայ հասարակութեան որ ի Տարտանել (Չանագ-գալէ):

Նոյեմ. 9 ամսաթուով տեղւոյս ազգա- յին վարչութեան, Տարտանելի աղգայնոց կողմէն ուղղուած հանրագիր մը կը ծանու- ցանէ որ հիկիլիւնոց համար իզմիրէն իրենց ղրկուած օգնութեան գումարը չորս հազար զանկան է եղեր եւ ոչ աւելի: Եւ թէ նոյն գումարը ըստ արժանոյն չէ մատակա- րարուեր:

Տարտանելի տէր Պօղոս քահանայն երբ Պօլսոյ սրբաղան Պատրիարք Հօր վաւերա- կան ժապաւնեանալ տետրակով եկաւ քաղա- քըս որ հիկիլիւնոց համար տեղւոյս աղգա- յիններէն ստակ հաւաքէ: Քաղաքիս քա- հանաներէն պատուարժան տէր Յակոբ քա- հանայի միջոցաւ բարեպաշտ հասարակու- թենէն, Ոսմանեան հարիւր լիւայէն աւելի հաւաքուելով, թէ իմ թէ տէր Յակոբ քա- հանայի ստորագրութեամբ նոյ ժապաւնեալ տետրակը վաւերացեալ յանձնուեցաւ յիշ- եալ տէր Պօղոսին, Տարտանելի աղգայնոց ի- րենց խրկած բողոքին պատասխանի նկատ- մամբ, ժողովս սոյն պաշտօնական տեղեկու- թիւնը որոշեց մեր ստորագրութեամբ հա- ղորդել, որ հիկիլիւնոց իրաւունքն է այն Օսմանեան 400 լիւան, կրնան պահանջել եւ փնտռել:

25 Նոյեմ. 1867 իզմիր

Առաջնորդական փոխանորդ Կարապետ վարդապետ

—Տիւն տիւշաւ Նաուլ թէապօսուն- տա Սէտէֆճեան էֆէնտիլին թէլիֆ- քէրտէսի օլան «Ռուբինեան» թագաւո- րութեան կործանումը՝ իւնվանը իլէ օլան օեուլն իլք տէֆա օլարագ օյնանտը, կիւն էվլէլիսինտէն օլան իլանլար, օեու- նուն իւնվանը, վէ միւլէլ իֆիլինն մա- լիւմ օլան տիրաեթի, իսթանպօլուն հէր պիր թարաֆընտան ֆէվզէլատէ իզ- տիհամ օրաեա շէլպ իթմիլչէր իտի, էօյլէ քի պիլիէթլէր պիլթիպ, վէ թէ- ապօստա եէր գալմամըն օլտուղունտան չօղլարը իլէրի կիլէմէզ օլուպ կէրի տէօն- միւլչէր տիր: Պու իզտիհամըն հէման քեաֆիֆէսի Հայլարտան օլուպ, թէաու- րօեա պու տէրէճէ իզտիհամ թօրլանագ հէման իսթանպօլտա սայըր պիր վագըթ վուգու պուլմամըն տըր տիսէք ճայիլ տիր, տէյիլ պիլզիլէ հաթթա էվրօբալըլար օեուլնլարընտա տախի: Պու խուսուս միւ- լէթիմիզ իլին աղ չէրէֆ տէյիլ տիր, վէ Սէտէֆճեան էֆէնտիլին թէլիֆքէրտէ- սի օլան մէզ քիւր օեուլնունտա կէօթէր- տիլի մէտհէ չաեան, վէ մուգաւտէս տուղուլարընա միւքեաֆաթ պուլնտան գիեաւտէ օլամագ իտի: Եհալի մուլմայիլէյէ միւլէլիֆ հագգընտա վաղիֆէսինի իճ- րա վէ պուլուննալ թէլիլի իթմիւն օլտու, վէ պիլզ պօրճուելուպ կէրէք Սէտէֆճեան էֆէնտիլին վէ կէրէք անըն տուղուլա- րընա միւքեաֆաթ օլմագ իւզրէ իպ- րագ իլլէտիլի զայլէթ իլին էհալի թարա- ֆընտան իզհարը թէլէքքիւր իթմէյէ:

Սէտէֆճեան էֆէնտիլին թէլիֆ- քէրտէսի օլան օլունու շիմսիլիք պու գատարճըգլա մէտհ ու սէնա իտէրէք ուղուն Եալմայը սայըր վագըթա թէրք իտէրիզ վէ դերասանուհիլէր վէ դերա- սանլարըն տախի քէնտի գըսմարընը լա- երգընտա իճրա իթմիւն օլտուղարընտան մէմնուլիլէթ իմիզի պէեան իտէրիզ, ֆիլ- վագը տիլին Ալուսեալ քէնտի «Թագու- հի Մարիամ» գըսմընտա իզհար իթմիլի թապիլի հալ ու հէյեթիլ ըէք մէմնուն օլմագ տէրէճէտէ օլուպ, սահիհէն պիր վալիտէ քէնտի զայպ իթմէք իւզրէ օլտուղու էվլատը հագգընտա պուլնտան գիեաւտէ եիւրէք աճլսը վէ ֆէրեստ ու ֆիլդան իտէրէք միւքեաւտէր հալիլի իզ- հար իտէմէզ իտի: օրիորդ Աղաւնի տա- խի քէնտի գըսմընը ըէք կիւզէլ իճրա իթ- տի վէ իլէրուտէ պիր մէշուր դերասա- նուհի օլմագլընը իպրագ իլլէտի: Տիլին Մարիամ Մաղիկեան «Ոգի Հայաստանի» գըսմընը վէ թէրէննիւմ իթմիլի երգլէրի զայթ միւլէսսիր տուրէթտէ իճրա իլլէ- միւն տիր: Պ. Աղաւնեան քէնտի «Թորդում» գօրապետ գըսմընը վէ Պ. Փափազեան տա- խի ուղարացեալ Հրաշեայ գըսմընը: Պ. Սիսակ «Լեւոն Զրդ» գըսմընը: Մ. Սսն- ճագճեան տախի «Հրանտ զօրապետ» գըս-

մընը մէջնուն օրունաճագ սուրբթտէ
 իճրա իշէմիշէր տիր, քէզալք սայրը քե-
 րասանլար լայրգը իլէ քէնտի գըմլարընը
 իզհար իթմիշէր տիր: Պազը ուլղուն,
 սուլուն գլարն, մէսէլա գարանլըգ իթ-
 մէք բէրտէ ինտիրմէք կիպի խուսուսլար-
 տա, զուհուրա կէլէն վազըթսըզ հարա-
 քէթլէրին ասըլ սէպէպի տախի նաուժ
 թէաորոսունուն իթալեան խառնէմէլէրի
 թարաթընտան գաստէն օլմուշ օլտուղու,
 վէ պու խառնէմէլէրին շէնա իշէրիւնտէ
 պիր թազըմ նալաեղգ վէ թահգիրամիդ
 հալլէրէ ճիւլտթ իթմիշ օլմալէրի իւզէ-
 րին, պու կիւն ուզսն եազմաղա միւ-
 սաատէմիդ օլմատըղընտան, հէմ տահա
 զիւտաթ թաթիւլու վէ սահիհ մալիւ-
 մաթ էտինմէք իշին կէլէճէք հաթթաեա
 թէրք իտէրիւ:

Ի Լ Ա Ն Ա Թ
 ՆՈՐ ՏԱՐԻ
 Ե Ի

ՄՏԱԻՈՐԱԿԱՆ ՍՆՈՒՆԻ ՏՂԱՑՈՑ

126 երեսէ բաղկացեալ ընտիր եւ իմաս-
 տալից գրքոյ մ'է, զոր թէեւ արգոյ հեղի-
 նակը լատկապէս մատաղ մանկանց մտացեւ
 սրտից ուսման իղձ մը շնչելու համար շա-
 րադրած է, բայց ըստ մեզ ամէն հասակի
 մարդոց ընթերցմանն ալ արժանի է:

Գովութեան արժանի է հեղինակին աս
 աշխատասիրութիւնը, անշուշտ ինքը դա-
 սատու մը լինելով փորձառութեամբ գիտէ
 տղայոց մտաց ինչ նախնական սնունդ պէտք
 ըլլալը:

Ուստի կը յուսանք որ դպրոցներու դա-
 սատուններն ու վարժապետները աս տարիա-
 թաւել պիտի ընտրեն աս գրքոյկէն մէյ մէկ
 հատ իբրեւ նուէր աշակերտաց ձօնելով մը-
 տաւորապէս եւ բարոյապէս ուրձիւ ընել,
 քանթէ ճիճի պիճի պատկերներ եւ այլն տա-
 լով վաղանցուկ հաճոյքնին խաբել:

Գին 5 ղուրուշ կը ծախուի Չախմախճը-
 ներու եօխուշը թիւ 16 Գաթֆաթեանի գը-
 րատունը եւ ամէն հայ գրապահառաց խա-
 նութները:

ԹԱՓԱՌԱԿԱՆ ՀՐԵԱՑ

ՀԱՏՈՐ Բ.

Այս ազնիւ եւ ընտիր գործին ահա Բ.
 հատորն ալ Մասիսի Մեծ. եւ ազգասէր խըմ-
 բագիր էֆէնտիի ջանասիրութեամբ ի լոյս
 ընծայուեցաւ եւ այժմ Գ. հատորն ալ տետր
 առ տետր տպուելով յառաջ երթալու վրայ
 է: Մեծ. թարգմանչին այս ջանքը գովելի
 եւ վստահութեան արժանի է, եւ Հայ գը-
 րականութեան ասպարէզին ալ փառք: Քան-
 զի նա փորձով ցոյց տուած է սկսածը ի գը-
 լուի հանել, ինչպէս ասկէ առաջ թարգմա-
 նած եւ ի լոյս ընծայած օգտակար գրքերը,
 որ հիմա ամէն գրաձախներու քով կը գըտ-
 նուին, ըսածիս հաստատուն վկաներն են:

Կը յուսացուի որ ամէն ընթերցասէր հա-

յեր պիտի փութան հետզհետէ հրատարակ-
 ուածներն ստանալով Մեծ. թարգմանչին
 այս գովելի աշխատութիւնը պսակել:

Կը ծախուի ամէն գրապահառաց խանութ-
 ները, եւ Մանուտ բաշայի գլուխը 220
 Մանուկ աղայի խանութը:

Գին. 15 Մէճիտ ստակ:

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ

Տնօրէն ժողովը պատիւ կը համարի ծա-
 նուցանել թէ պատրաստ է սիրով ընդունիլ
 բոլոր ան առաջարկութիւններն, որք ընկե-
 րութեանս նպատակին ձեռնարկութեանը վե-
 րաբերեալ որ եւ իցէ գործադրելի միջոց մը
 կը ներկայացնեն:

Ուստի կը խընդրէ որ այնպիսի գաղա-
 փար մը ունեցող բոլոր բարեօրէն անձինք,
 բարեհաճին իրենց առաջարկութիւնը մաս-
 նաւոր ծրագրով մը հաղորդել մինչեւ յառա-
 ջիկայ յունուար ամսոյ 15ը առ:

«Տնօրէն ժողով Բարեգործական ընկե-
 րութեան Հայոց» ի դեղարանն Պ. Վ. Երան-
 նիի Քէօբրիւ պաշին:

Ամէլկաթը ճէրրահիլէ իճրա իթմէքսի-
 ղին, աղըրեան տիշլէրին վէճալարընը (աղ-
 րը) տէֆ ու իզալէ իթմէք, վէ տիշլէրի
 չըգմըլ օլանլարըն տիշլէրին ետլէրինէ գահ-
 մէթսիզէ թապիի վաղ օլունմուշ կիպի, դա-
 յէթ տիգգաթ օլունաա պիլէ անլաշլմամագ
 իւզրէ տիշ գոյմագ, վէ տախիլի ֆէմտէ
 վէ չէնէտէքի էմրաղ վէ գուրուշ վէ թէզէլ-
 լիւի տէնտանա թէտապի իթմէք, վէ տիշ-
 լէրի թագիրաթընտան, եանի ետլէրինտէն
 օյնաեղպ, պիր թարաֆա տէվրիտիքլէրի հալ-
 տէ ետլէրինէ գոյմագ, վէ տախիլի ֆէմի
 թէմիլլէմէքտէ, վէ լաւանմըլ վէ սիւհա-
 լանմըլ օլան տիշլէրին լաա վէ քիրլէրին չը-
 գարպ, ճէվէրի զաթլիսինի թէճտիտ իթ-
 մէքտէ, վէ աղըրն ֆէնա գօգուլարընը իս-
 լան իթմէքտէ վէ ալթըն վէ լաւթիքտէն դա-
 յէթլէ լաթիֆ վէ լանա վէ սալապէթլի վէ
 խաֆիֆ եէմէք եէնտիկի վաղըթտա պիր դա-
 րար ու զիւան վէրմէզ ալեփ եէրլի վէ չը-
 գար գօնուր տիշլէր եաբմագտա օլան փա-
 րիսլի թապիպ տիշճի Մ. Բէլէզ Պէյ-օղլուն-
 տա կլալանի սօգաղընտա 2 նիւմէրօտա իս-
 քեան իթմէքտէ, վէ ալաֆրանկա տաթ 9
 տան 4 է գատար կէլէն վէ կիտէնլէրէ ա-
 մէլկաթը մէզքիւրէեի իճրա ոյլէմէքտէ օ-
 լուպ քէնտիսինի կէօրմէք վէ կէթիրթմէք
 միւրատ իտէնլէր օլուր իսէ, օրատան սիւալ
 իթտիրմէլէրի:

Պիր գաշ սէնէտէն պէրի պիղզաթ քէն-
 տի թէճրիւպէլէրիմիլլէ տիգգաթ վէ իթի-
 եաթ իւզրէ պուլունարագ, իրէք պէօճէկի
 թօխումունտան իսթանպուլ մալի օլարագ,
 պիր մըզտար մալիմիդ հազըր օլուպ, վէ
 խարբութ սանճաղը Երիօ գազասընտան թա-
 իմաթըմըլ իլէ հուսուլէ կէլէն պիր մըզտար
 մալիմիդ տախի իշ պու հաթթա գարֆրնտա
 թարաֆըմըզա վապըլ օլմուշ օլտուղունտան,
 թալէպի օլանլէր Չարսուի քէպիրտէ Չու-
 գուր խանընտա իսթ գաթտա Նօ. 10 քէն-

տի օտամըզա միւրաճաթ իլլէմէլէրի իլան
 իտէրիլ:

14 դեկտեմ. 1867 իսթանպուլ
 Յակոբ Պ. Պաղիբեանեան

Էրմէնի թիւճճարլարընտան կրկնա-
 առումար ուսուլինտէ տէֆթէր թութ-
 տուրմագ իսթէյէնլէր, եախօտ պու
 թարգիշլէր մէսէլա տէֆթէրլէրինի թէս-
 վիլէ իթտիրմէք վէ նիղամընա գօյմագ
 միւրատ իտէնլէր իշին, իշպու իլմէ աշի-
 նա օլուպ, վիզիթա իլէ վէ էհֆէն սու-
 ռէթտէ պու թարլ խըտմէթլէրին իճրա-
 սընա հազըր պուլունան պիր գաթ վար-
 տըր իսթէյէնլէր Քիւրքճիւ խան օտա-
 պաշընտան սիւալիտէպիլիլէր:

Դպրոցի եւ կամ տան մէջ Հայկաթա-
 նութիւն, աշխարհագրութիւն եւ Գաղի
 ղիւրէն դաս տալու, եւ ասեղնագործու-
 թիւն սորվեցունելու կարող վարժուհի-
 մը պէտք ունեցողները, Պէշլէթաշ ճէր-
 րահ Յօհաննէս աղային կրկնա տեղեկու-
 թիւն առնել:

Եւրոպա կրթեալ ազգային երիտա-
 սարգ մը, մասնաւորապէս Հայերեւելի եւ
 ուգոլին նա եւ Գաղղիերէնի, Պատմու-
 թեանց, Աշխարհագրութեան եւ Թուա-
 բանութեան դասատուութիւն ընելու
 պատրաստըլալը կիմացնէ, ազգային վար-
 ժարանաց մէջ եղեր է, կամ թէ առանձ-
 նաւորաց տուն:

Փափաքողք՝ կրկնա Բերա Լէվանթ Հէ-
 րալտի ապարանին գէմ՝ Ապտուլահմե-
 երէն տեղեկութիւն առնուլ: 20

Թ Է Ա Տ Ր Օ Օ Ս Մ Ա Ն Ի Յ Է

ԿԵՏԻՔ ԲԱՇԱ

1867 դեկտ. 24 բազար ալսաւը սաաթ 5

ՊԻՐԻՆՃԻ ՖԱՍՈՐԼ

Գ Օ Ճ Ա Ե Ա Տ Ո Ւ Զ Ա Գ

ՊԻՐ ԲԵՐՏԷ ԳՕՄԷՏԻԱ ԹԻՒՐԲՃԷ

ԻՔԻՆՃԻ ՖԱՍՈՐԼ

ՊԻՐԻՔԻՔ ԶՕՐԼՈՒ ՎԷ ՆԷՇԱԹԼԸ ՊԱԼՕ
 ԱՅԻՐԻՎԱՆԱ

ԻԻՉԻՆՃԻՔ ԖԱՍՈՐԼ

ԻՔԻ ԶԻԿԻԻՐՏ ԱԶԿԵՕԶԼԻԻԼԷՐ

ԳՕՄԷՏԻԱ ՊԻՐ ԲԵՐՏԷ ԹԻՒՐԲԻԼԷՐԼԷ
 ՂԱՅԷԹ ԿԻԼԻԻՆԷՃԷՔ

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԷՎԱԹՆ ԼԷՐԱԼՅԸՆ ԹԱՊԻԱՆԵՍԻՆԵՆԷ
 ԳԻՐԵՆԱ ԶՕՐԼՈՒ ԵՕԼԱ, ԶՕՐԵՐԱՅ ԶՕՐԵՐԼԷ
 ԳԻՐԵՐԼԷՐ ԶՕՐԵՐԼԷՆ ԶՕՐԵՐԼԷ 467: